

מזכר ההבנות עם איראן: הפסקת אש טקטית

❓ לא פתרון אסטרטגי

22.06.2026 | ד"ר רפאל בן לוי | written by

מזכר ההבנות בין ארצות הברית לאיראן מחולק לשני שלבים: צעדים מיידיים וצעדים המותנים בהסכם סופי. בעוד הנשיא דונלד טראמפ נחוש לקדם את השלב הראשון, המתמקד בפתיחת מצרי הורמוז, אין ודאות שהשלב השני יתממש, בשל פערים עמוקים בסוגיית הגרעין והאפשרות להארכת תקופת הביניים מעבר ל-60 יום.

בשלב המיידי כולל המזכר הפסקת פעולות צבאיות בכל החזיתות, כולל לבנון; התחייבות לכיבוד ריבונות ושלמות טריטוריאלית; פתיחת משא ומתן להסכם סופי בתוך 60 יום; סיום הדדי של המצור על מצרי הורמוז; שמירה על הסטטוס קוו בתוכנית הגרעין ובפריסת הכוחות האמריקאיים; מתן פטורים מסנקציות לייצוא נפט איראני; ושחרור נכסים מוקפאים. בשלב הסופי מדובר על סיום קבוע של המלחמה, תוכנית שיקום בהיקף 300 מיליארד דולר, הסרת כלל הסנקציות, פירוק מאגר האורניום, דיון בסוגיות ההעשרה, מנגנון פיקוח ועיגון ההסכם במועצת הביטחון של האו"ם.

מבחינת ישראל, יישום השלב הראשון מהווה אכזבה נוכח הציפיות הראשוניות של הממשל האמריקאי לכניעה איראנית או שינוי משטר. עם זאת, גם בתנאים הנוכחיים ניתן למזער נזקים, לתאם עמדות עם וושינגטון ולהיערך לאפשרות של חידוש הלחימה אם המשא ומתן ייכשל. בהנחה שממשל טראמפ שואף בעיקר לייצוב שוק האנרגיה, יש סבירות גבוהה ליישום השלב הראשון ולהמשך מו"מ ממושך. לכן על ישראל לנצל את תקופת הביניים כדי לשפר את עמדתה לקראת כל תרחיש: הסכם או קריסת תהליך.

לשם כך נדרשים שלושה צירי פעולה מרכזיים:

ראשית, מניעת שיקום חזבאללה ושימור חופש הפעולה בלבנון. ישראל חייבת למנוע ניצול של הפסקת האש לשיקום יכולות חזבאללה. יש לדרוש פרשנות למזכר שאינה מגבילה את חופש הפעולה הישראלי, כולל המשך פעילות בדרום לבנון וזכות תגובה לכל הפרה. תקיפה מצד חזבאללה תיחשב הפרת הפסקת האש, ובמקרה של הסלמה יש לקשור את האחריות לאיראן, כולל אפשרות לתגובה ישירה נגדה. אין לאפשר שיקום איום הטילים או יכולות הפלישה מצפון, תוך עמידה על כך שוויתורים יינתנו רק לאחר צעדים קונקרטיים.

שנית, היערכות לחידוש הלחימה. ישראל צריכה להניח שהעימות עלול להתחדש ולשמר יכולת פגיעה בתוכנית הטילים האיראנית ובתשתיות האנרגיה והגרעין. במקביל, יש לחזק את ההגנה של איחוד האמירויות כדי לצמצם את חשיפתה ואת התנגדותה לעימות עתידי. נדרש גם מאמץ הסברתי לעיצוב דעת הקהל האמריקאית, תוך הדגשת האחריות האיראנית וחזבאללה לכל הפרה של הפסקת האש.

שלישית, תיאום עם ארצות הברית להסכם סופי. אם איראן תדרוש סיום מלא של המלחמה, יש להתנות זאת בנרמול עם ישראל ובפירוק מלא של חיזבאללה והחות'ים. יש להבטיח פירוק או הוצאה של כל האורניום המועשר ואיסור מוחלט על יכולות העשרה באיראן. כמו כן, יש להגביל את תוכנית הטילים או לקבוע לה תקרות מוסכמות, לשמר סנקציות עד לעמידה מלאה, ולהבטיח חופש פעולה ישראלי נגד הפרות עתידיות, כולל היערכות מבצעית מתאימה. לסיכום, מזכר ההבנות אינו מסיים את העימות אלא פותח תקופת ביניים רגישה. עבור ארצות הברית מדובר ביציבות אזורית קצרה טווח; עבור ישראל האתגר הוא למנוע שחיקת הישגים אסטרטגיים ולהבטיח שכל הסכם עתידי יוביל לפירוק ממשי של האיום האיראני ולא להקפאתו בלבד.

פורסם במעריב, בתאריך 22 ביוני 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.